Universitetet i Sørøst-Norge

Universitetet i Innlandet

ÅRSMELDING for 2024

Felles redelighetsutvalg ved Universitetet i Sørøst-Norge og Universitetet i Innlandet (Redelighetsutvalget)

1. Om årsmeldingen

Denne årsmeldingen gjelder perioden 01.01.2024 – 31.12.2024.

Kapittel 2 i meldingen handler om utvalgets arbeid i rapportperioden. I kapittel 3 er det tatt inn informasjon om utvalgets mandat og sammensetning.

2. Redelighetsutvalgets arbeid i 2024

2.1 Saker behandlet i Redelighetsutvalget

Redelighetsutvalget har behandlet følgende saker i 2024:

- **Sak 1/2023:** Saken gjelder mulige brudd på forfatterskapsnormer. INN mottok varsel i saken 5. april 2023. Saken ble oversendt til Redelighetsutvalget i august 2023. Behandlingen av saken har pågått over noe tid; gjennom høsten 2023 og nesten hele 2024. Årsaken til den lange saksbehandlingstiden skyldes blant annet behovet for å oppnevne sakkyndig. Redelighetsutvalget ga sin uttalelse i saken, datert 11.11.2024. Etter at uttalelsen var gjort kjent for sakens parter, opplyste innklagede part at den har ytterligere opplysninger relevant for saken, men at det vil ta noe tid å fremskaffe disse. Inntil ovenfor nevnte opplysninger er oversendt Redelighetsutvalget for vurdering, er saken dermed foreløpig stilt i bero. Saken har trolig ennå ikke fått sin endelige avslutning.

- **Sak 1/2024:** Saken gjelder mulig brudd på forskningsetiske normer i en vitenskapelig publikasjon ved påstått sitatfusk, forfalskning av innhold og selektiv kildebruk. USN mottok varsel i saken 19. desember 2023. Saken ble oversendt til Redelighetsutvalget i februar 2024. Redelighetsutvalget ga sin uttalelse i saken 3. mai 2024.

  Redelighetsutvalget konkluderte med at innvarslede har brutt forskningsetiske normer ved at enkelte oversettelser og fortolkning er unyansert slik at det objektivt sett utgjør fordreining av forskning, men at de påpekte forholdene ikke utgjør forfalskning av forskning og dermed ikke vitenskapelig uredelig etter forskningsetikkloven § 8 andre ledd.

- **Sak 2/2024:** Saken gjelder klage knyttet til bok utgitt av en professor ved INN samt manglende svar på kritikk, mottatt 3. mai 2024. Klagen ble tilbakevist av professoren i tilsvar datert 9. mai 2024. Redelighetsutvalget vurderte saken og fant at den omhandlet faglig uenighet, ikke brudd på anerkjente forskningsetiske normer.

  Da faglig uenighet faller utenfor uredelighetsbegrepet, se Prop. 158 L (2015-2016) Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) kapittel 13.4.1, samt Ot.prp.nr. 58 (2005-2006) Om lov om behandling av etikk og redelighet i forskning kapittel 11.2.1 og merknader til § 5 (dokumentets side 63), ble saken derfor avvist fra videre behandling i Redelighetsutvalget i uttalelse datert 15. august 2024.

- **Sak 3/2024:** Saken gjelder anmodning om behandling i Redelighetsutvalget, mottatt 12. juni 2024. Etter noe konferering med klagers advokat og diskusjon i

Redelighetsutvalget, kom utvalget frem til det ikke hadde mandat til å behandle saken. På denne bakgrunnen anså Redelighetsutvalget i sin uttalelse, datert 26. november 2024, at det riktige var å oversende saken til Den forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT) for en eventuell rådgivende uttalelse. Saken ble samme dato oversendt NENT, men grunnet teknisk svikt ble saken oversendt på nytt - og bekreftet mottatt – 6. mars 2025.

2.2 Annet

Felles redelighetsutvalg for Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, Oslo Universitetssykehus og Akershus Universitetssykehus har siden høsten 2022 behandlet en sak som blant annet gjelder en forsker ved (H)INN. (H)INN inngikk avtale med dette redelighetsutvalget om at INN skulle ha en observatør til stede under sakens behandling. Varamedlem til Redelighetsutvalget, professor Susan Nacey, har vært (H)INNs observatør. Behandlingen av denne saken har pågått i både 2023 og 2024.

Uttalelsen i saken fra Redelighetsutvalget forelå 19.05.2023. Saken ble klaget inn for Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning (Granskingsutvalget) av innklagedes og vedkommendes advokat, i samråd med (H)INN. Granskningsutvalget kom til motsatt konklusjon enn Redelighetsutvalget, og dets uttalelse forelå 20.03.2024. På den bakgrunn ble det fra innklagedes advokat, i samråd med Prorektor forskning ved INN, sendt krav om dekning av saksomkostninger til Granskningsutvalget. Sak knyttet til kravet om dekning av saksomkostninger er per tidspunkt ennå ikke avsluttet.

I tillegg til å behandle uredelighetssaker, har Redelighetsutvalgets leder bistått med opplæring av utvalgssekretariatet, og har også besvart spørsmål og forespørsler fra institusjonene.

3. Om redelighetsutvalget

3.1 Bakgrunn og formål

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) pålegger forskningsinstitusjonene å ha et redelighetsutvalg. Felles redelighetsutvalg ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og Universitetet i Innlandet (INN) (Redelighetsutvalget) ble oppnevnt fra 01.11.2017 i henhold til styresak 34/17 ved USN og styresak 61/17 ved INN.

INN og USN har etablert et felles redelighetsutvalg for å styrke utvalgets habilitet, bidra til større kontinuitet i utvalgets arbeid og etterleve forskningsetikklovens § 3 om faglig uavhengighet.

Mandatet for Redelighetsutvalget er å behandle og uttale seg om innmeldte saker som gjelder mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer hvor ansatte ved USN/INN er involvert. Ved behandling av innmeldte saker skal utvalget alltid ta stilling til følgende:

1. Om forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig eller ikke
2. Om det foreligger systemfeil ved institusjonen
3. Om det vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake.

USN og INN har lokale retningslinjer for behandling av saker om mulig brudd på forskningsetiske normer. Retningslinjene er utformet med grunnlag i mandatet og sakene i Redelighetsutvalget behandles i henhold til disse.

Redelighetsutvalget har i rapportperioden bestått av:

I henhold til mandatet for Redelighetsutvalget skal utvalget bestå av fem medlemmer med kompetanse innen forskning, forskningsetikk og juss, og to varamedlemmer henholdsvis fra INN og USN. Utvalgets leder skal være en ekstern representant og inneha juridisk kompetanse.

USN og INN skal stille med to medlemmer hver som skal gjenspeile den faglige bredden ved de to institusjonene. Medlemmene oppnevnes av rektorene ved INN og USN for tre år av gangen. Unntak kan gjøres for ph.d.-kandidatens representant.

Oversikt over leder og medlemmene i utvalget:

Rolle:	**Medlem:**	**Institusjon:**
Leder	Annette Birkeland, jurist	Oslo kommune
Medlem	Halvor Nordby, professor, medisinsk etikk	Universitetet i Innlandet
Medlem	Kjartan Østbye, professor, økologi/genetikk	Universitetet i Innlandet
Medlem	Lars-André Tokheim, professor, prosess/energi/miljø	Universitetet i Sørøst-Norge
Medlem	Aafke Diepeveen, stipendiat i språkvitenskap	Universitetet i Sørøst-Norge
Varamedlem	Susan Lee Nacey, professor lingvistikk/engelsk	Universitetet i Innlandet
Varamedlem	Truls Juritzen, førsteamanuensis, helsefag/sykepleie	Universitetet i Sørøst-Norge

Administrativt ansatte ved de to institusjonene er utnevnt som sekretærer for utvalget. I 2024 har Hans Tangen vært sekretær for utvalget fra Universitetet i Innlandet, og Karianne Glenna Kragset (frem til juni 2024) og Mette Lie-Haugen (fra juni 2024) fra Universitetet i Sørøst-Norge.

Oslo, 30.04.2025

Redelighetsutvalget